

litev. Tu pokažite svojo samostalnost, svojo napredno politično zrelost, da se znate boriti za svoje kmečke in delavske koristi.

In ravno pri tej prihodnji volitvi je vam treba jako dobro paziti. Ker so svoje dni v brežiškem okraju na nekem političnem zborovanju kmetje napodili klerikalnega agitatorja Koročca iz Maribora, ko je tam kandidiral za poslanca, so se zdaj prvaki in klerikalci, dohtarji in farji sporazumeli, kakor Pilat s Herodežem, ko se je šlo za Kristusovo življenje — tukaj pa, ljudstvo, gre za tvojo glavo in za tvoj obstanek! Ter so zopet nastavili prvaškega dohtarja, ki bo seveda trobil v klerikalni rog. To pa ne bo šlo in se ne bo zgodilo, ako naši napredni kmetje soglašano in močasto postopajo z geslom: Proč s farjem, proč s dohtarjem, mi hočemo za poslanca imeti moža iz svoje sredine! Vsakomur, ki vas od prvaške ali klerikalne strani pride zavoljo volitve nadlegovat, naj je kdorkoli, pa kratkoma odprite vrata in zagrmite za njim: Jaz imam svojo pamet in volim po svojem prepričanju in po svojih izkušnjah, farja in prvaškega dohtarja pa ne bom nikdar volil, teh sem že do grla sit, tista nista kmečka prijatelja, tista nimata srca za zatirano priprosto ljudstvo!

Najnovejše politične vesti.

Državni zbor. Dae 24. aprila so se v zbornici zopet zbrali državnozbornski poslanci. Pred tem so se vršila posvetovanja med klubovimi načelniki in se je sprejel sledeči red za državnozbornske razprave: 1. Zakon o vojaških taksah; 2. obrtni zakon; 3. zakon o hmeljarstvu; 4. zakon o krošnjarstvu. V prvi seji se je vlada izjavila o ogerskem vprašanju in o novem položaju, ki je tam nastal vsled imenovanja novega Weckerle-jevga ministerstva. O tej vladni izjavi se prične razprava. Potem mora zbornica rešiti zlasti prepotrebno obrtno postavo.

Potres v San Francisku. Leto 1906 se lahko imenuje leto nesreč, katastrof. Valed potresa na otoku Formozu in valed nesreče v rudniku v Courieresu je prišlo nad 1200 ljudi nenadoma ob življenje. Pri žrtvah ognjenika Vezuva v Italiji se doslej ne more natanko določiti število ponesrečenih in zopet tu moramo poročati o novi katastrofi, o grozovitnem potresu v mestu San Francisku, ki leži ob morju na zahodnem obrežju v Združenih severoameriških državah. Pred par dnevi še krasno, bogato, ponosno mesto (nesreča se je zgodila dne 18. t. m. ob petih rano), ki šteje 233.000 prebivalcev, je zdaj opustošeno, je zdaj žalostna razvalina. Cesar ni uničil potresa, ki je trajal 3 minute, je pokončal požar. V razvalinah je zasuto veliko človeških žrtev. Lepa mestna hiša (rotovž), ki je stala okoli 7 mil. dolarjev (35.000.000 K) je popolnoma podrt. Ne da se opisati strah in groza, ki se je lotila vseh prebivalcev. Ženske matere in otroci so v nočni obleki letali po ulicah in jadikovali, misleč, da je nastal že sodnji dan. Pri tej nesreči je prizadetih tudi veliko Slovencev, zlasti Belokranjcev, ki so se tam naselili.

Dopisi iz Štajerskega.

Od Sv. Martina pod Vurb. Ranjkega g. župnika smo pokopali in s tem smo za vselej pokopali tudi vse neljube dogodke, ki smo jih z njimi doživeli. O ranjkah se ne sme slabo govoriti in pisati. Ali nekatere osebe se močno trudijo, tisto seme sovraštva nadaljevati. V tem se odkljuje pred vsem znana farška podrepnica, ki je bila od farške strani ob neki priložnosti postavljena za vzgled vsem ženam, češ: ta je najpoštenjša in najbolj pobožna! Pobožna je ta oseba tudi lahko, ker najraje občuje s takšnimi, ki se jim pravi „plesnive device“, ki se v župnišču napijejo in domov gredé čez plote devajo. S svojim močnem pa se vedno prepira ter ga odganja, da si mora pri mirnih ljudeh službe iskati. Torej sedaj pričakujemo, da se bote predragučile in pobiljšale, ve farške podrepnice, da ne bodo vaši možje hodili odzdaj zanaprej z volovsko žilo v župnišču po svoje žene kakor se je to dozdaj godilo! Kaj pa ti, Mačekovca, čakaš v župnišču? Ali se ne boš odstranila? Čakaš, da pridemo mi možje po tebe? Ti, Jaka mežnar, se tudi spravi s poti, sicer bomo po

tebi tudi začeli štrigljeti. Mi smo klical in smo bili nališani. Kličemo zopet: O Gospod, reši nas farške ku... Ti pa si pri tem misli, kaj si! Mi želimo, da naš čast. g. provizor prebivajo v čistem župnišču in da se odtlej vse gnile smeti odstranijo, naj naša župnija čista in snažna pričakuje novega čast. g. župnika.

Farani.
iz ptujске skofice. Podli napadi. Čudom se čudim, ko tolikokrat berem v podlih klerikalno-prvaških listih, zlasti v novem kranjskem pankrtu, nesramne in hudobne napade na poštene gospode. Pa še bolj se čudim, da tako pisavo državno pravdnštvo v Ljubljani pušča brez kazni, ker ravno postava take napade ostro prepoveduje v svoji cenzuri. Najbolj pa se čudim, da se ne najde cesarski minister, katerega naj vendar enkrat nemški poslanci podučijo o naših kričeih razmerah ter ga vprašajo: zakaj slovenski državni pravdnik ljubljanski take svinjarije in javni bojkot dovoljuje? Jaz mislim, da se bo tudi za take lumpe in podle, nizkotne duše, ki javno šuntajo nerazodno ljudstvo k bojkotu trgovcev, našla roka pravice! Ljudje vprašajo: zakaj vedno bolj vera peša in kdo je kriv teh žalostnih razmer? Ja za božjo voljo, saj vidiš, kaj ravno klerikalna stranka počenja z dobrimi kristijani, saj vidiš, kako nesramna gonja in kako nizkotno sovraštvo vlada v njihovi zagrizeni politiki!

Spoštovani gospodje, ki vas tako nesramno napadajo, poslušajte malo moje besede! Jas stanujem v ptujskem okraju in poslušam pogosto pogovore vaših napadalcev in nasprotnikov, pa čujte, ta banda, bolje rečeno, ti podli, nizkotni tepci vas ne bodo uničili, ker je prosto ljudstvo na deželi na vaši strani in ostro oboja njihovo hujskarijo ter se tem bolj obrača na vašo stran. To je tudi mene tolažilo, ker vidim, kako vas po krivem sodijo, kako vas brez vzroka napadajo nepoklicani lumpi. Sam sem bil, žalibog, pri tisti stranki, ali ločil sem se od teh tolovajev, ker sam sem se bal za svoje lastno življenje, ko sem poslušal v njihovi kovačnici njihove nakane in prihodnje namene. Ptujski gospodje, ne dajte se strašiti od teh zagrizenih lumpov, saj nimajo pika časti in poštenja v svojem popačenem srcu. Bodite stanoviti, odločni in miroljubni v prid našemu slovenskemu ljudstvu, ki je le zapeljano v sovraštvo do vas in že zdaj spoznava. Da vse to je le dohtarško-klerikalni švindl. Pomagajte nam v naših zadregah. vzbujajte nas v gospodarskem oziru, zahvalo in plačilo boste dobili, ako ne zdaj, pa enkrat od Boga, kateri bode drugače sodil kot ta častikradljiva, podla, nizkotna prvaško-klerikalna druhal. Jaz pa kličem: živeli ptujski gospodje v njihovem neustrašenem boju v prid naprednemu ptujskemu okraju, onim tepcem pa tu izrekam svoje najgorčnejše zaničevanje. Ako pa se še enkrat zgodí, da bodo ti tepci ljudstvo šuntali k bojkotiranju trgovcev, potem brez pardona, brez usmiljenja naznanim njih nečastna imena v Štajercu, da svet izve, kako vragovi se nahajajo med prvaško-klerikalno bando.

Od Sv. Jurija na Ščavnici. Dragi Štajerc! Zadnja pridiga našega nemirnega podpibovalca kaplana Stubeha nas sili, da se proti njemu z vso ogorčenostjo v Štajercu pritožimo. Takoj, ko je prebral sv. evangelij, je začel udrihati po Štajercu, psovati domače Bračkijance in — čujite in strmite! — tudi ptujkega g. župana Orniga, ki je vendar znan zaradi svoje delavnosti in požrtvovalnosti tako kot mestni župan kakor tudi kot marljivi načelnik ptujkega okraja, čigar familija je v vsakem oziru vzorna in vse časti vredna, in vse to je trpelo mladone pol-drugo uro. Nekateri poslušalci so kleli, drugi so se smejali, vsem pa se je zdelo, kakor bi bil v cerkvi kak političen shod ali komedija, ne pa hiša božja in sv. cerkveno opravilo. Naš kaplan nas na prižnici tako hudo zmerja, strastno, nesramno napada, da smo bili sramote rudeči. Mi baje hodimo rajši v krmo kakor v cerkev. Sicer bi to bilo čisto naravno, kajti vsem se že tudi gnuši grdo obnašanje kaplanovo v hiši božji, ali mi vzlic temu radi potožimo v cerkvi svoje težave svojemu Stvarniku, ta kaplan pa nas iz cerkve podi. V naših familijah in pri naših sorodnikih proti nam šunta in ščnje, da je ljubi mir in zakonska zastopnost izginila in izginja iz naših prej mirnih in poštenih hiš. Vse

ljudstvo je skrajno ogorčeno zavoljo vsega tega in celo klerikalni pristaši kaplanu zamerjajo zavoljo njegovih zagrizenih, nekrščanskih pridig na sv. mestu. Vse to je za duhovnika res žalostno, da pozablja vso dostojnost v cerkvi, vse to je krivo, da vera peša. In mi tu 1. vprašamo g. domačega župnika, ali se vse to morda godi z njegovim vodenjem, ali mar celo na njegovo povelje? 2. Dalje tu naravnost vprašamo veleč. g. dekana v Ljutomeru, ali so mu mar znane te žalostne razmere v naši fari, ali je mu znana zagriena klerikalna politika in nesramnost, ki jo rabi naša duhovščina na sv. kraju in s tem kali mir in hujska v naših familijah? Kaj hočete, veleč. g. dekan, storiti, da se tem vnebovpijočim krivicam enkrat konec napravi? 3. Kaj končno porečejo ekacelencu prezrični knez in škof v Mariboru na tako obnašanje naše duhovščine ki ji je vera deveta briga, politika pa vse, ki v cerkvi božjo besedo zlorablja in na mesto nje razširja in oznanjuje le hujskajoče besede, ki povzročajo večni nemir med poštenimi, treznomislečimi, naprednimi, dobrimi katoličani? Kaj bodo milostivi knez in škof storili proti taki duhovščini, ki išče svoj poklic v tem, da hodijo po hišah in abodih in tam s svojimi strupenimi jeziki širijo le sovraštvo ter podpihujejo ljudstvo do sovraštva do druge narodnosti, katerim je misel na prihodnji Narodni dom pri nas bolj na skrbi kakor hiša božja, za katero so pravzaprav poklicani in po cerk. postavi strogo obvezani! Hujskarija naše duhovščine je prikpela do vrhunca, zato tem potom prosimo ekacelencu prezv. knezoškofa, naj naredi red med svojimi podložnimi duhovniki, da se cerkev, hiša božja, dalje ne oskrunja. Z dosedajšnjim grdim obnašanjem naše duhovščine na prižnici se nam naravnost jemlje vera in se nas sili, da zavolje vere obupujemo. Mi tukaj slovesno izjavljamo, da za daljne posledice ne bomo in nečemo biti odgovorni.

Op. ur. Ja farani, tota pa je zopet lepa! Glej ga le hujsaka v duhovski suknji, koliko mu je mar za blaženi mir! In vse to se najbrže godi na povelje in z dovoljenjem g. župnika Kunce, ki je pred kratkem nekemu ptujskemu gospodu pisмено obljubil, naj posreduje pri vodstvu Štajerca sanj, da bo baje miroval in se obenem zavezal, da bo za vselej Štajerca in njegovo stranko pustil pri miru, da neče nikogar več žaliti, da želi postati zopet tisti mirni župnik, kakor smo ga spoznali pri nastopu njegove župnijske službe. Pa glej ga hujsaka, kako spolnuje dano obljubo! On sicer ne hujska več, pa rabi svojega zagrizenega hujsaka kaplana Stubeha, ki v njegovem imenu na prižnici — na sv. kraju — laja, psuje in divja proti Štajercu, Štajerčevi stranki! To je podlo, nesramno, predrzno in skrajno nizkotno in ni v čast niti sv. cerkvi niti duhovskemu stanu. Mi pa ti h koncu, Stubeč, zakličemo: Miruj z dobrim, drugače svet zve, kakaj so te spodili gospodje iz Ptuj!

Z Dunaja. Spoštovani list Štajerc! Ravno v 6. številki vašega lista ste mi dali priložnost nekoliko pogledati v domači kraj med vas, dragi mi rojaki, posebno v lepi fari Sv. Urbana v Slov. gor. Ginjeno sem čital vaš list, posebno na strani 4-5. Zakaj? Ker tam stoji, da vam, ljubi farmani, vaš kaplanček noče dajati odvze! K areči ga ne poznam, a mislim si, da je brčkone dobra duša za politiko, ne pa za cerkvene reči. Ljubi znanci, imejte potrpljenje še par mesecev. Ne bo dolgo trajalo, da bi imeli duhovniki pravico farmane s prižnice obrekovati in psovati. Enkrat pride in priti mora tako zvani „kanceljparagraf“, po katerem bodo morali duhovniki na prižnici oznanjevati le božjo besedo, ne pa politiko. Obenem pa vam, ljubi, vsem skupaj kličem in polagam na srce, potegujte se za nemške šole, kolikor je vam mogoče, ker z nemško besedo ne bote več sužnji vaših farjev in prvaških dohtarjev. Jaz vam to govorim in pišem iz lastne izkušnje.

Prijatelj z Dunaja.
Od Sv. Barbare v Halezah. Ljubi „Štajerc“! Ze precej dolgo je od tega, odkar si slednjič poročal o našem „dobrem“ župniku Mrkoviču. Ker res ni bilo tako dolgo o tem gospodu nič brati, bi morda ljudje mislili, da se je pobiljšal! A motili bi se! Mrkovič je med tem še huji postal koj prej! Sledeče v dokaz! Spraznilo se